

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

מהלכות ערב ראש השנה

ערב ראש השנה הוא היום האחרון בשנה והזדמנות אחרונה לעשות תשובה לפני יום הדין. זהו יום של חשבון נפש והכנה לשנה החדשה. דיני יום זה שונים מכל ימי חודש אלול ורבים נוהגים לצום בו ולהתפלל על קברי צדיקים. (בא"ח ניצבים ב')

מכבסים ומסתפרים בערב ראש השנה, לכבוד יום טוב וטוב שיקצוץ האדם את ציפורניו ביום זה בהקפדה יתירה שלא יהיו עודפות על הבשר. ייזהר להסתפר ולהתגלח קודם חצות היום. (שו"ע תקפ"א, ד', בא"ח שם)

לובשים בגדי שבת בערב ראש השנה, להראות שאנו בטוחים בחסדי ה' יתברך שיוציא לאור משפטנו. יש המשתדלים ללבוש בגדי לבן, אך לא בגדי משי ורקמה. (בה"ח תקפ"א ס"ק ע"ט, מ"ב שם ס"ק כה)

אף על פי שבדרך כלל אין אומרים וידוי במנחה, לפני יום שאין בו וידוי, אומרים וידוי בתפילת מנחה של יום שלפני ערב ראש השנה, כיון שאומרים גם סליחות בלילה שאחר כן.

גם בלילה של ערב ראש השנה אומרים "תיקון רחל" וידוי בסליחות. אם עלה השחר - יש שלא אומרים נפילת אפיים ואם אומרים סליחות אחרי הנץ החמה, לא אומרים וידוי. (בא"ח ניצבים ב')

יש הנוהגים להתענות בערב ראש השנה, מי שחושש שהתענית תזיק לו או שיהיה חלש בערב ראש השנה - לא יתענה. גם אם עשרה שמתענים עד הלילה, לא יאמר השליח ציבור "ענגו" בחזרת הש"ץ ולא יוציאו ספר תורה לקרוא פרשת "ויחל". (כה"ח תקס"ח עס"ק מ"ב)

נערך בידי הרב טל חיימוביץ

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

"ושבת עד ה' אלוקיך" - כיצד?

כל יהודי ויהודי מרגיש בליבו את הקב"ה וכל הזמן מהרהר בליבו כיצד מתקרבים לקב"ה וכיצד מתפללים, לומדים תורה ומתדבקים בקב"ה.

הצעד הראשון לחזרה בתשובה היא **בשמירת השבת**. השבת מביאה איתה נשמה יתרה שיש בה כוחות של קדושה וטהרה המזככים

ומטהרים כל יהודי מהקליפות העוטפות אותו. יחד עם השבת, יש להסביר ולשכנע להניח תפילין בכל יום, אפילו בבית. וזאת למה? כי השבת והתפילין הם שתי אותות המחברות אותנו עם הקב"ה.

תשובה מרצון

חזרה בתשובה צריכה להיות מרצון ומעומק הלב ולא מתוך הפחדות ואיומים. כל דבר שלא נעשה מרצון ומאמת פנימית - לא יחזיק

מעמד. הקב"ה רוצה שעם ישראל יחזור בתשובה מרצון ומאהבת ה'. הקב"ה חנון ורחום ואינו מוותר על אף יהודי. הקב"ה רוצה שכל יהודי יהיה דבק בו ויתפלל אליו.

דרך לימוד התורה וקריאת מזמורי התהילים, האדם מזדכך ומוריד ממנו קליפות וכך קל לו יותר להתחבר ולהדבק בקב"ה. כל יהודי הפותח פתח ואפילו קטן, על מנת לשנות את אופיו, לשנות את הרגליו

ראש השנה, עשרת ימי התשובה ויום הכיפורים הבאים עלינו לטובה - הם קרש קפיצה לרוחניות, לבריאות ולחזרה בתשובה, לקבלת תפילותיהם ובקשותיהם של עם ישראל יחזור בתשובה מרצון ורחום ואינו מוותר על אף יהודי. הוא שכל יהודי יהיה דבק בו ויתפלל אליו.

כאשר יהודי חוזר בתשובה מרצונו ומעומק ליבו, החיבור שלו לתורה ולמצוות הוא איתן, אז הוא לא יעזוב את דרך הקדושה והטהרה לעולמים.

עבודתו של המשיח היא לעזור לעם ישראל לתקן את המידות ומתוך כך, יפחתו החטאים והעוונות ובני האדם יזככו ויטהרו וידבקו בבורא עולם.

ראש השנה, עשרת ימי התשובה ויום הכיפורים הבאים עלינו לטובה - הם קרש קפיצה לרוחניות, לבריאות ולחזרה בתשובה, לקבלת תפילותיהם ובקשותיהם של עם ישראל. אותם ימים גם מהווים הכנה לדרך חדשה וטובה! להכין כלים לקבל את אורו של משיח, שהולך ומאיר בארץ ובעולם כולו. הבה נתפלל שבעזרת ה', כל עם ישראל יהיו זכאים לראותו במהרה בימינו.

למעוניינים במגישה עם **הרב ניר בן ארצי שליט"א** להתייעצות וברכה ניתן להתקשר לטל' 599-599-599 1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

עגלת החיים

עמל רב השקיע האיכר בגידולי שדהו, והנה הגיע היום אליו ציפה, יום היריד הגדול, בו אמורים להתכנס כל בני הכפרים כדי למכור את תוצרתם. האיכר קיווה שיצליח למכור את יבולו במחיר טוב ויקנה לקראת החורף, העומד בפתח, את הנדרש והחסר לבני ביתו. הוא אף קיווה שיוותר לו כסף, ממכירת יבולו, אשר יאפשר לו להרחיב את ביתו. הוא העמים על עגלתו את כל יבולו ועם שחר רתם את סוסיו לעגלה העמוסה ויצא אל הדרך בשמחה.

אחר כברת דרך שעבר, חש שהרוח הקרה מתגברת, אמר בלבו: "נו מילא רוח קרה, רק שהשמיים לא יתקדרו עננים". והנה, לא סיים את הרהורו והשמים התמלאו עננים. אמר האיכר לעצמו - "מילא עננים, רק שלא ירד גשם". לא סיים את הרהורו והחלו להרגיש טיפות ראשונות של גשם שהלך והתעצם. לאחר שעבר למעלה ממחצית הדרך ומזג האוויר לא השתנה, אלא אף התקרר יותר ויותר, אמר האיכר לעצמו: "מילא גשם, רק שלא ירד שלג". לא עברו כמה דקות ושלג החל לרדת. אמר האיכר: "מילא שלג, רק שהעגלה לא תסטה מהדרך הכבושה", לא עברו דקות רבות והעגלה סטתה מהדרך והגלגל הימני שקע בפוץ... העגלה נעצרה. האיכר הצליף בסוסים בחמת זעם, הוא צעק, צרע עד שבא לייאוש. עיניו מלאו דמעות, הוא ירד מהעגלה, התיישב על סלע בולט וכאשר השלג היורד מכסהו בשכבה דקה לבנה.

לאחר מספר דקות, הוא הרים את ראשו אל על וקרא - "ענני אלוקים ענני! אלוקים ענני!" והנה הוא שומע קול הקורא לו - "עגלון עגלון!" האיכר התייצב במקומו וענה - "הנני!"

והקול פקד: "נו!" שאל האיכר - "מה נו?!" והקול חזר בקול מצווה - "נו!" חשב האיכר לעצמו: "האם מכוונים אותי שאעשה משהו בקשר לעגלה התקועה?

האיכר לא ידע את נפשו מרוב אושר ושמחה - "אלוקים אלוקים! תודה רבה! תודה רבה לך!" והקול קרא: "עגלון עגלון, אתה מצווה לפעול בעצמך את מלאכת חייך, אף אחד לא יעשה אותה במקומך. פנייתך מעומק הלב פתחה את השער בליבך ובשמיים, שער שדרכו זכית להיות מואר ולהבין את הנדרש ממך כדי לתקן את עולמך: "הבא להיטהר מסייעים בידו!" (מעובד משירו של י.ל. פרץ).

האיכר מייצג את מהלכו של האדם בעולם. אדם מצווה לעבוד כדי לגלות את נשמתו, "לעובדה ולשומרה" - להוציא מן הכוח אל הפועל את נשמת החיים שנזרעה בו מבוראו (ספורנו בראשית). כל עמלו ויבולו של אדם מכוון ל"יום היריד" - היום בו אדם מגיע עם יבולו, המועמס על עגלת החיים שלו, ליום הדין כדי לברר את ערך עמלו בעולם. הדרך ליריד היא בבחינת ה'פרוזדור', ההתמודדויות זה שאדם נדרש לעבור בעולם הזה כדי להגיע ל"טרקלין", לעולם שכולו טוב. הדרך מחייבת את האדם להתמודד באירועים ובניסיונות בלתי צפויים המעמידים במבחן את אמונתו, כוחותיו ואת כל מה שהשיג.

האיכר - האדם, מנסה כביכול לשלוט במה שצפוי בדרכו ומוצא את עצמו, פעם אחר פעם, מופתע ומאוכזב. באותה שעה

ניצבים -

"לתפוס ראש" - השנה!

פרשתנו פותחת **"אתם נִצְבִּים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם..."**. מדוע נעשה שימוש במילה **"נִצְבִּים"** ולא ב"עומדים"? ומכיוון ש**"נִצְבִּים"** בלשון הווה, המילה **"היום"** מיותרת לכאורה. פרשת **נִצְבִּים** נקראת תמיד בשבת שלפני ראש השנה. לפי חז"ל, המילה **"היום"** שבפסוק רומזת לראש השנה, **היום** בו אנו (נשמותינו), **מתייצבים** לפני בורא עולם, לתת דין וחשבון על כל מעשינו בשנה החולפת. מדובר ב**"פְּלִלָּה"**, ללא יוצאים מן הכלל. המילה **נִצְבִּים**, משורש **נ.צ.ב.**, מלמדת על **יציבות** ועמידה איתנה. בכך, מרגיע משה את חששו של העם מפני הדין, ומזכיר לו שבדין הכלים הדרושים כדי לעמוד בכך. עליו לעמוד **ניצב**, לא נוטה ולא מתנדנד, על גבי הקרקע היציבה של היהדות, כשראשו כלפי שמיא.

שבת זו חותמת את השנה ובשבת שלאחריה, נמצא עצמנו בחודש תשרי של השנה החדשה. מהו **ראש-השנה**, במה ייחודו ומדוע הוא חל ב-א' בתשרי?

ראש-השנה הוא בעצם גם **ראש-חודש** תשרי. מעניין לערוך הקבלה בינו ובין ראש חודש ניסן, עליו נאמר "ראשון הוא לכם לחודש השנה". כל אחד משני ימים אלה, שהמרחק ביניהם חצי שנה, פותח תקופה בעלת אופי שונה. כדי להבין זאת, ננסה לעמוד על פשר המלים **חֹדֶשׁ** ושנה.

עניינו של **החודש** הוא **החידוש וההתחדשות**. אין **חודש** המיטיב לבטא משמעות זו, מאשר **חודש ניסן** הקרוי "**חודש האביב**", בו הטבע מתעורר לפריחה ולחיים. יש תנועה של **היפתחות** (כמו **הפריחה**), התרחבות ויציאה החוצה מהבית, מהסגירות שנכפתה בגין הקור והגשמים. על כך מלמד, לדברי האר"י הקדוש, הסדר האלפביתי העולה של שלוש האותיות הראשונות במלה **אביב**.

לעומת זאת, שלוש האותיות הראשונות של השם **תשרי**, מופיעות בסדר יורד של האלף-בית. המילה **שנה** מרמזת על **הישנות**, על גלגל השנה החוזר על עצמו ו**נשנה**, ללא כל חידוש לכאורה. היבט נוסף שמציג

הרב גלזרסון, מלמד גם על הליכה של הטבע לקראת **שנה** (שלכת). קיימת כאן תנועה הפוכה, של **שיבה**, התכווצות ו**התכנסות** פנימה אל תוך הבית, אל תוך פנימיותך.

השורש **ש.ג.ה** משמעו **הישנות** אך הוא מייצג גם את **השינוי**. ואיך ייתכן דו-קיום בין **הישנות** (חזרה על הדברים) ובין **חידוש ושינוי**? כדי להמחיש המתכונת המשולבת, ניתן להיעזר בספיראלה, שבה בסוף כל סיבוב, **חוזרים** לאותו מקום, אך נמצאים יותר גבוה מאשר בסיבוב הקודם. מדובר פה בתנועה מחזורית של **רְצוּא וְשׁוּב**, ושל הפריה הדדית בין **הַרְצָא** ובין **הַתְּבּוּא**. היכולת לשוב פנימה יותר (מאשר בסיבוב הקודם) אל תוך הנשמה שבתוכנו, נקנית בזכות העשייה שבחוץ, והפגנת הגילויים (הפירות הבאים בעקבותיה).

ההתכנסות פנימה, הישיבה והחשיבה על הדברים, באמצעות הקלט שהבאנו מבחוץ, היא הבונה את השינוי הפנימי הרוחני, את התשובה. אין מדובר בשינוי רגעי, אלא בלתפוס **"ראש חֹדֶשׁ"** לכל **השנה**. מדובר בתהליך סמוי, שמתחולל בתוך הראש ובלב, ואינו ניכר עדיין בחוץ, בשאר האיברים. זוהי תמצית שעדיין לא באה לידי ביטוי. התהליך מתקדם לו בהדרגה, תחילה ברוחני, בעץ ה"ערום" נטול העלוה, ולאט לאט הוא בא לידי ביטוי גם בחיצוני, בלבלב, בפריחה ובסוף גם בהבשלת פירות גשמיים, שניתן לברך עליהם, תרתי משמע. **ראש-השנה** הוא **הראש**, המוח, המקושר לכל האיברים, המנוע לכל **השינויים**, שיתפתחו במשך **השנה** ויבואו לידי ביטוי בתהליך ה**רְצוּא** של היציאה הבאה לעולם העשייה שבחוץ.

האדם, נזר הבריאה, נברא ב-**א' בתשרי**, אותיות **בראשית**. כוחו של יום זה הוא **בשינוי** המשמעותי ביותר, במעבר מעולם ללא אדם, לעולם ובו אדם, שישלים את מעשה הבריאה, "אשר ברא אלוקים, **לעשות**". כוחו הרוחני של יום זה, שב ומפציע מידי **שנה** באותו מועד וקורא לנו לעשות בו שימוש. לפי החסידות, **"תשרי"** מרמז על **השראה** מיוחדת, **השורה** בחודש זה בכלל, ו**בראש-השנה** בפרט, **השראה** שניתן להמשיך לכל **השנה**. המשכה זו נרמזת בכתוב על ארץ-ישראל, "ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה, **מְרִשִּׁית (אותיות מתְּשִׁיר)** השנה ועד אחרית שנה". מזונותיו של אדם (**גם הרוחניים**) קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה". האדם, הוא הממשיך לעצמו מן השפע, וקוצב לעצמו, את מזונותיו.